

Szabó Magda–Bereményi Géza

Az ajtó

(Második, befejező rész)

II. FELVONÁS

1. jelenet

Annáék lakása, nappal

(Kint zuhog a hó, Anna elöl ül, szemben a közönséggel, és gépel.)

ANNA *(hangja magnóról, miközben az őt játszó színésznő gépel)* Az álomképek mindent tudnak, legjobban azt, amit leginkább megpróbálok elfelejteni, ami már nem álom. Hogy egyszer feltárult énelőttem egy ajtó, amelyet akkor se nyitott volna ki, aki odabenn magányát és tehetetlen nyomorúságát védte, ha már ropog is feje fölött az égő háztető. Azt a zárat csak nekem állt hatalmamban megmozdítani: aki a kulcsot megforgatta, jobban hitt nekem, mint az Istennek, és én is azt hittem magamról abban a végzetes percben, Isten vagyok, bölcs, megfontolt, jó és racionális. Tévedtünk mind a ketten, az is, aki bízott bennem, és én is, aki elbízta magam. Most már voltaképpen mindegy, mert ami történt, nem lehet jóvátenni. Bátran éltem idáig, remélem, meghalni is így fogok, bátran és hazugság nélkül, de ennek az a feltétele, hogy kimondjam: én öltem meg Emerencet. Ezen az se módosít, hogy nem elpusztítani akartam, hanem meg-

menteni. Minden azzal kezdődött, hogy berontott hozzám Sutu.

(Kint az utcán Emerenc, mint egy óriásira kitömött baba, sepri a havat, olykor köhög.)

A lakásban hirtelen álomszerű zűrzavar támad. Nagyképű fotósok rohannak be a szomszéd szobából lámpákat átcipelő segédekkel, kábelek kígyóznak, vakuk villognak, csöng a telefon, kiabálások, mindent feldúlnak, pózokba állítják Annát az írógépénél, amint telefonál, stb.)

FOTÓS 1. Művésznő, művésznő kérném! A benti szobákat már feldolgoztuk...

FOTÓS 2. Drága művésznő, művésznő! A lakáskultúra meg van örökítve, most ön következne, ahogy azt megbeszéltük...

LÁMPÁS 1. Vigyázz, vigyázz, ott rálépsz, úgy, oda tegyed, párhuzamosan, ne rángasd, levered...

LÁMPÁS 2. Hát hova tenném, amikor surlófényt kértek, kérdezd meg a Gyulát, mit kért, aztán dumáljál nekem! Nézzenek már!

FOTÓS 1. Gyerekek, gyerekek! Feljebb egy kicsit, ne te, nem hozzád beszélek, hanem ő. A Pityu: Művésznő...! Most!... Köszönöm szépen.

FOTÓS 2. Jó, nagyszerű! Először lenne szíves a kezét ide. Felnézünk, fel a fejet. Mosoly, kicsi mosoly, nagy mosoly, mint amikor álmomodol... Most!

FOTÓS 1. Művésznő! A konyhában álmodjon!

FOTÓS 2. Tényleg, a konyhában, főzés közben, azt feltétlenül.

ANNA *(Felveszi a hosszan csengő telefont.)* Halló, Molnár Anna. Jó, nem bánom, de a héten semmi esetre sem. Hívjanak hétfőn ugyanebben az időben! Köszönöm a megértésüket. *(Leteszi, erre ismét kitör a zúrzavar, ráadásul Sutu is bejön, kiabál, egy ideig nem tudja túlordítani a zúrzavart.)*

SUTU Írónő! Írónő! Írónő kérem, legyen szíves! Írónő, figyeljen már ide! *(Hirtelen csönd lesz, az eddig ágáló, ordító sajtósok megmerevednek, egyedül Sutu halatlatszik.)* Írónő kérem, legyen szíves rábeszélni az öregasszonyt, hogy menjen már orvoshoz.

ANNA *(hangja)* Először nem értetem, mit mond Sutu.

ANNA Mit mond, Sutu?

SUTU Mondja meg Emerencnek, hogy feküdjék le, főleg hagyja abba a hóseprést, különben rajtaveszt. Hallom a köhögését, szerintem nem az influenza gyötri már, hanem tüdőgyulladás.

ANNA Mindig mennem kell valahová. Olyan izgalmas ez az egész. Ilyen dicsfényes kritikákat se szoktak rólam írni, engem mindig csak gyaláztak, soha nem érdekeltem ennyire a világot, mint most. *(Rohanni kezd Emerenc felé, Sutu mögötte, a lakás elsötétedik.)*

SUTU Na, menjünk!

ANNA Jó, menjünk.

2. jelenet

Utca

(Emerenc megáll, a seprűre támaszkodva hosszan köhög. Az Unokaöcs is csatlakozott Annához és Sutuhoz, hárman érkeznek oda, mikor Emerenc már megint nagy mozdulatokkal söpör.)

ANNA Emerenc! Emerenc! *(Megfogja a karját, Emerenc kapkodja a levegőt.)* Álljon meg! Segíteni akarok. Majd mi söprünk Sutuval. Itt van Józsi is.

EMERENC Ne dühítsen! Ha ennyire magán van a segítség, otthon főzön, takarítson! Míg ez az átok hó így zuhog, nem mozdulhatok az utcáról.

ANNA Beszéljen valami orvossal. Lázfoltos az arca. *(Kint autó dudál.)*

EMERENC Mert haragszom! Senkinek semmi köze ahhoz, hogy fekszem én, vagy sem, és egyáltalán mit csinálok. Én se kérdeztem meg soha magától, minek egy fürdőszobába annyi szépítőszert, mikor valaki olyan vén már, mint maga! Maga feküdjék ágyba, meg az orvos! *(Nekivadultan seper.)*

TV-S SOFŐR *(Odarohan Annához.)* Művésznő! Jöjjön, késésben vagyunk, már bevilágítottak a TV-ben. *(Magával cipeli Annát.)* Micsoda hó! A kinézésével ne törődjön. Majd kisminkelik. *(Elmennek.)*

(Emerenc elesik az utcán, feltápászkodik. Az unokaöccse kezébe nyomja a seprűt.)

EMERENC Seperj! Sutu is! *(Az ajtóhoz gázol, felnyitja, bentől nagy macskanyávogás, majd az ajtó becsapódik Emerenc után.)*

3. jelenet Emerenc előtere (nappal)

(Az Alezredes jön éthordóval, vele van egy orvos, bekiabál)

ALEZREDES Emerenc! Kaját hoztam.
Eresszen be!

EMERENC *(hangja)* Hagyjanak békén!

ALEZREDES Nyissa ki! Csak beadom!
Már jártam ott bent magánál, most mi...? Gyógyszert is hoztam!

EMERENC Nem veszem be!

ALEZREDES Itt van velem egy orvos!

EMERENC Mi?

ALEZREDES Főorvos. A Kútvölgyiből.
Nekem jó ismerősöm.

EMERENC Volt pofája idehozni?! Takarodjanak innen!

FŐORVOS Asszonyom, felszólítom,
nyissa ki az ajtót! *(Megdöngeti az ajtót.)*

EMERENC Nálam van a szekercém!

FŐORVOS *(az Alezredeshez)* Talán
hogya hozna két markos rendőrt
szerszámokkal.

ALEZREDES Akkor itt emberhalál
lenne. Emerenc! Ideteszem a ka-
ját a szennyepadra! Hallja?

EMERENC *(hangja)* Van nekem elég!

ALEZREDES A macskáknak is?
A tisztí étkezdeből van. Amit ma-
ga úgyis szeret.

EMERENC *(hangja)* Hagyjanak pi-
henni!

ALEZREDES Jó, jó. *(Elindul az or-
vossal.)* Nem félttem én magát. Fo-
gok én még táncolni a maga la-
kodalmán!

EMERENC *(hangja)* Lábra álllok. Mi-
helyt egyszer jól kialszom magam,
lábra állok én!

4. jelenet Előtér (nappal)

ANNA *(Megáll az ajtó előtt.)* Emerenc!
Emerenc! Én vagyok az. Nincs szük-
sége semmire? Minden rendben?
*(Nem kap választ, ettől megköny-
nyebbül.)* Akkor jó. Viziontlátásra.
(Elsiet.)

5. jelenet Előtér (éjjel, hetek múlva)

*(Anna jön az Unokaöccsel, az Alezre-
dessel, Sutuval és az Orvossal. Ko-
pogtat az ajtón.)*

EMERENC *(hangja, furcsa, kásás)* Ha
még egyszer kopogtatsz, agyon-
váglak!

ANNA Mért nem veszi be az ételeket,
Emerenc? Mind itt vannak a pa-
don. *(Társai sugdosnak a fülébe.)*

EMERENC *(hangja)* Maga az? Nincs
étvágyam. Meg tele velük a jég-
szekrényem is.

ANNA Hazudik! Láttam a jégszek-
rényét, nem árammal működik.
És az utcán rég nem árulnak je-
get. Az ablakközökben tartja? He-
lyes. Citromot hoztam. Az fontos,
Emerenc! Nincsenek kifelé láb-
nyomok a havon. Emerenc! He-
tek óta bujkál. Ez már eszelős.
*(Az Unokaöcs súg neki valamit,
nem meri elárulni a jelenlétét.)*
Emerenc! A vécé küszöbét rég be-
fújta a hó. Emerenc! *(újabb sú-
gás)* Nehéz szagot érzek a kony-
haajtó mögül. Hol végzi maga
a szükségét? Nem tud kijönni?
Emerenc!

EMERENC *(hangja)* Egyedül van?

ANNA Egyedül vagyok. Nem fog be-
lépni senki magához, csak én.
Csak jöjjön ki. Kórházba se kell

mennie, ellesz nálunk. Az orvos már várja, meglátja, hamar rendbe jön a gyógyszerektől! Nyissa ki!

EMERENC *(hangja)* Orvos? Jogom van betegállományban lenni gyógyulásig. Maga a lábát be nem teszi hozzám, se senki! És aki mégis bejönne, azt megölöm! A szekerce most is itt van a kezemben!

(Az Alezredes karon ragadja Annát, az egész összeesküvő csoport halótávolságon kívülre húzódik, fojtott hangú tanácskozás.)

ALEZREDES Rátörjük az ajtót. Ez már járványügyi kérdés.

ANNA Most?

ALEZREDES Nem. Nem most. Holnap. Elő kell készíteni az akciót. Főorvos úr! Mikor tud idejönni holnap?

FŐORVOS Fél négykor végzek a kórházban. Négykor itt lehetek.

ANNA Engem holnap négyre kértek be a tévébe. Portrériport.

UNOKAÖCS Nem lehet elhalasztani?

ALEZREDES A portrériport az portrériport!

ANNA Háromnegyed négyre jön értem a kocsi.

FŐORVOS Na jó. Egy perccel se korábban, de háromnegyedkor itt fogok állni. Viszontlátásra!

EMERENC *(hangja)* Itt van még? Hallja?

ANNA *(az Alezredes biztatására)* Itt vagyok. *(Az ajtóhoz áramlanak.)* Itt vagyok, Emerenc, hallom.

EMERENC *(hangja)* Csak magában bízom. Meghalt az öreg macskám. A herélt. Temesse el, magára bízom. Szerezzen egy dobozt neki, jöjjön vele ide, az ajtó elé! De egymaga, nehogy orvost hozzon! Ígéri?

ANNA Ígérem.

EMERENC Én kiadom magának a jószágot letakarva, ha látják, mondja, hogy a szennyest viszi el tőlem. Énvelem van maga? Mondja!

ANNA Magával vagyok.

EMERENC *(hangja)* Akkor jó. Mikor tud jönni?

ANNA Holnap. Háromnegyed négykor.

EMERENC *(hangja)* Itt legyen! Menjén.

ANNA Jó, Emerenc.

(A csoport ismét odébb lopakodik.)

ALEZREDES Tökéletes. Holnap az adott időpontban valamennyien itt. Míg Emerenc kiadja a holttestet...

SUTU De hová visszük Emerencet? Hozzánk nem lehet, a gyerek megkap tőle valamit.

UNOKAÖCS Az igaz.

ANNA Hozzánk. Csinálok neki szobát, beszélék a férjemmel.

ALEZREDES Tehát. Az író nő beszél, ő ajtót nyit, az író nő beadja a macskakoporsót, majd átveszi tőle, ebben a pillanatban előlép a főorvos úr meg Józsi, meg egyéb férfiak, akikről én gondoskodom. Brodarics, spájszer! Megfogják, kihúzzák Emerencet a résen, átviszik az író nőhöz, az író nő meg mehet a tévébe.

ANNA Pontosabban: mikor a férfiak őt elvitték, én bezárom itt az ajtót, hazamegyek, odaadom Emerencnek a kulcsot, megnyugtatom, hogy nem hatolhat be hozzá senki, adás után hazajövök, odaülök mellé, és meggyőzőm, hogy jól elleszünk együtt, a macskáit is tisztességgel ellátom, míg ő beteg...

SUTU Meggyőzni? Emerencet?

ALEZREDES Valamennyien szeretjük őt.

SUTU Nem arról van szó, hogy nem szeretjük.

ALEZREDES Itt járványveszély van, és önpusztítás! Itt nemcsak órála van már szó. Bár ő a legfontosabb. Csak hát elmaradottan gondolkozik. Jó éjt! Holnap, háromnegyed négykor ugyanitt. (Szétszélednek.) Viszontlátásra!

6. jelenet Lakás

(Anna ül, időnként az órájára néz és sírva fakad, a férje nyugtatja.)

ANNA Ezt nem fogom tudni megtenni.

PROFESSZOR Miért dül fel téged annyira a gondolat, hogy akadályozod a rögeszméjét? Elvonulni, mint Akhilleusz! Hát akkor ment-sük meg akarata ellenére! Én ugyan nem szeretem az idegent a lakásban, de ez most nem szempont. Őt ápolni kell, fűtött helyen tartani. Aki őt most sorsára hagyja, azt holtig bánthatja a lelkiismeret. Ez kivédhetetlen helyzet. Nem értem a pánikodat, hiszen szereted.

(Anna a tükörbe pillant, megigazítja a haját és távozik, egy üres dobozt visz magával.)

7. jelenet Kert, előtér, utca

(Anna átvág a kerten, szövetségesei különböző irányokból csatlakoznak néma jeleket váltva. Csakhogy megjelenik a TV sofőrje.)

FŐORVOS Kezicsókolom!

TV-S SOFŐR Kezicsókolom, művész-nő! Mehetünk?

ANNA Korábban jött.

SOFŐR Igen. A stáb elnézést kér, de így jött ki a lépés, meg kell beszélni a rendezővel a dolgokat, meg a sminkszoba, azonnal indulnunk kell, le se állítottam a motort.

ANNA Nekem még egy mulaszthatatlan dolgom van. Ígérem, nem tart sokáig.

SOFŐR Öt perc?

ANNA Öt perc.

SOFŐR Oké. Motor marad bekapcsolva. (el)

ANNA Mindenki menjen félre! Egyedül kell látnia engem.

SUTU Ma még súlyosabb a szag. Szúrós.

FŐORVOS Autolízis. Ostrom idején lehetett érezni ezt a szagot.

BRODARICS Hullaszag.

(Az utcáról leselkedők is elbújnak. Anna kopog Emerenc ablakának zsaluján.)

ANNA Emerenc!

EMERENC (hangja) Csak a dobozt adja ide, ne is mozduljon! Várjon!

ANNA Jó.

(Kintről sürgető autóduda. Az ajtó megmoccan, Emerenc keze előbukkan, rajta kísértetiesen hosszú körmök. Anna odaadja a dobozt, majd az orrához kapja a kezét a szag elől. Az ajtó visszacsukódik. Az Orvos kiles a ház sarka mögül, Anna intésére viszszahúzódik.)

EMERENC (hangja) Túl kicsi koporsót hozott neki.

ANNA Sajnálom.

(Az ajtó mozdul, a nagykörmű kéz kiadja a kinyúlt tetemet, Anna átveszi és úgy tartja, mint egy csecsemőt. Rendőrök rohannak, egyik rendőr elkapja Emerenc karját, Emerenc megkarmolja és be tudja zárni az ajtaját. Anna balra rohan az undorító te-

temmel, bedobja egy kukába, a cementgyűrű vizében eszelősen mossa a kezét, nem néz hátra. Szirénázás hallatszik, mentőautó is jött. Megjelenik a Professzor.)

PROFESSZOR (miközben szól az autóduda is) Siess, Anna, rohanj! Elkésél! Ne törődj mással, értem is teszed!

ANNA A TV-be! A díj! (Kezét mossa.) Istenem, a díj!

(Szomszédok, nézelődők, leskelődők jelennek meg. Anna rohan a dudáló autó felé, a duda elhallgat, a kocsizug. A férj letépi a nyakkendőjét, ingnyakát feltépvé leül a földre, úgy néz maga elé. Az Emerenc ajtajához gyűlt tömeg, benne az Alezredes és a mentősök kiabálva egy baltával bontani kezdik az ajtódeszkákat, Emerenc pedig üvöltve belülről szekercével veri szét az ajtót, előbukkan szétszórt, fehér hajú arca. A kinti balta lecsap a zárra, a félig szétvert ajtó feltárul, Emerenc kilép a magasra emelt szekercével a friss levegőre, rosszul lesz tőle, elesne, de a mentősök felfogják, hordágyra lökik, magasra emelve a bűzös, hánykolódó testet futnak vele ki, de sisakos, álarcos KÖJÁL-osok is berontottak tömlővel, mint a tűzoltók az Alezredes vezetésével, és fertőtlenítő habot zúdítanak be a nyitott ajtón. Szín sötétedik, és a szerterohanó macskákat nem látjuk, csak rettenetes hangjaik hallatszanak.)

8. jelenet **TV-stúdió**

(Egy láthatatlan arcú, személytelen férfi egy széket hoz be, leteszi egy fénykör közepére, a színpad egyébként teljesen sötét. A férfi int, a székre mutat. Anna lassan bejön, leül. A férfi

mikrofont tart az író szájához, ujjával csettint, indulhat a riport – jelzi.)

ANNA Az előbb említett új regényem a XX. század kezdetével ér véget. A nemzedékek sorjázása, az alapító atyák és asszonyok minden szorgalma, helytállása és szenvedése mind-mind egy irányba, egyetlen fókuszba mutat. Egy kései utód megszületése, felbukkanása a tét. Ahogyan a kagyló izzadja ki magából a gyöngyöt. Létrejön valaki, egyetlen személy, belép a világba, mint egy ajtón, és helyet kap a jövőben. Ő az, aki megmenti a múltat, értelmet ad az addig törtéteknek. Egyetlen nagy alak. Egyetlen személy, akit meg kell menteni... mentenie valakinek... A főszereplő. Ennyi!

9. jelenet **Kórház**

(Ahogyan az előző kórházi jelenetben, itt is elég egyetlen ágy, de ezen bekötésre kész infúzió várja a beteget. Anna roskadozva, férje karjára támaszkodva érkezik, az Unokaöcs is velük van, ő a másik oldaláról támogatja az írónt. Óvatosan leültetik az ágy szélére. Besiet a lelkes orvos, ő van úgyeletben. Az Alezredes kíséri.)

FŐORVOS Kezicsókolom, író! Látuk a tévében, és szeretettel és tisztelettel gratulálunk a magas társadalmi elismeréshez, és valamennyien az osztályon...

ANNA Hol van Emerenc?

FŐORVOS Még nincs itt.

ANNA Nem ide hozták?

FŐORVOS De, ide hozzák, csak még nem ért ide. Előbb elvitték fertőtleníteni.

ANNA Fertőtleníteni?

FŐORVOS Abban az állapotban egyszerűen nem lehetett lefektetni.

ANNA *(elgyötörtén)* Egyébként milyen állapotban van?

FŐORVOS Enyhe, már nagyrészt felszívódott agyvérzés után van. Csodálatos a szervezete. Már megkezdte kivédeni a bajt.

ANNA *(a férjéhez)* Látod, hogy felszívódott volna, látod, hogy magától meggyógyult volna, ha én hagyom, ha nem rángatják ki onnan.

PROFESSZOR *(az orvoshoz)* Ez a feleségem fixa ideája.

FŐORVOS Jaj, hát be kellett avatkoznia!

ANNA Nem.

FŐORVOS Kérem, egy héten át fektetted, bezárkózva, a mocsokban könyökre dülve, rothadó ételek között, macskák piszkában...

ALEZREDES Tüdőgyulladást is kapott.

ANNA Ha én nem futok el, nem szégyenül meg. Maguk nem ismerik. Inkább meghal, mint a megaláztatás, az a szörnyűség, amivel idehozták. Ha nem ide hozzák, hanem mihozzánk, én vállaltam volna fertőtlenítés nélkül is. De hát elfutottam. A TV-be.

FŐORVOS Baj van a szívével is. Már rég nem láttam ilyen agyondolgozott szívet.

PROFESSZOR Na, látod!

FŐORVOS Nem sejthető, hogy mit bír ki, vagy... mit akar kibírni.

ANNA *(a férjéhez)* Na látod! A lelkiállapotától függ. És ha ő most meg akar halni?

PROFESSZOR *(az orvoshoz)* Mondjon már valamit!

FŐORVOS Megnézem. *(Kimegy.)*

UNOKAÖCS Író! Kérem! Alezredes elvtárs!

ALEZREDES Mit akarsz?

UNOKAÖCS A takarékkönyvek. Azok ott vannak valahol, a néném lakásában.

PROFESSZOR Ne itt, ne most!

ALEZREDES Na, akkor indulás. Nyomozd már azokat a nyomorult könyveket!

UNOKAÖCS Én nem azért mondtam. Csak a rend végett. Ő is akarná. *(el)*

(Behozzák Emerencet. Kórházi hálóingben van, frissre mosva, hófehér haja megfésülve, szeme lecsukva, az izmok meg-megremegnek a szája körül, szájalmas és gyönyörű. Engedi, hogy lefektessék, infúzióba kössek, betakarják.)

ANNA Legszívesebben én is idefeküdnék mellé. Varázsolnom kell! Legalább a végét tegyem jóvá, másképp elvesztem egy életre.

PROFESSZOR Anna!

ALEZREDES Író! Kérem! Tévedésben van!

PROFESSZOR Ez az! Vájkálsz a képeletedben. Gyere vissza közénk!

ANNA El kell hitetnem veled, hogy csak álmodta a mai délutánt. Álmodott mindent. Varázsolnom kell!

10. jelenet TV-Stúdió

(Anna meggyötört arca jelenik meg a képernyőn, a riporter hangja hallatszik.)

HANG A legnagyobb létező művészeti díjat, megbecsülést és ezzel rangot is kapott Molnár Anna. Mit gondol? Kinek köszönheti, hogy megélhette ezt a nagy napot!

ANNA *(a képernyőről)* Minden látható eredmény mögött áll egy lát-

hatatlan személy, aki nélkül nincs életmű. Hadd emeljem ki az én sorsomból azt a valakit, aki mindent elvégzett körülöttem, ami engem az írástól visszafogott volna! Szeredás Emerencet. Hála és köszönet neki!

11. jelenet Az előtérnél (nappal)

(Anna kötényt visel, vödröt, takarítóeszközöket hoz a lakása felől. Megdöbbenve veszi észre, hogy a Fertőtlenítő Intézet féltucatnyi embere gumikesztyűvel, kötényben, álarccal Emerenc lakásából hordja ki a bútorokat, ragacsos székeket, lapáttal a romlott trutymót, vegyszeres vízzel töltött locsolóval mosnak végig mindent, felsikálnak mindent, ruhákat, fából készült tárgyakat égetnek el, papírokat, dobozokat, lelocsolván benzinnel azokat. Égnek Emerenc cipői, harisnyái, fejkendői is.)

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Ne tessék lóbálni azt a vödröt! Menjen innen kérem, ez hatósági munka!

ANNA Tiltakozom!

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Várjon, ezt alá kellene írnia! Igaz, hogy a betegnek kéne ezt tanúsítani, de azt mondják, nincs magánál.

ANNA Csak nem képzelik, hogy elpusztíthatják valaki otthonát, mint a vandálok? Hát hol élünk? A népvándorlás idején?

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Szó sincs ilyesmiről! Viszont a hölgy, mint a család megbízottja, aláírhatja, itt, hogy igazolja.

ANNA Mit?

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Hogy az eljárás a szabályok tiszteletben tartásával folyt le. Tessék ellenőrizni,

helyes-e a leltár, mert a tulajdonos kártérítést kap a fővárostól, a megsemmisített tárgyakért. Tiltakozásnak nincs helye, ne tessék vitatkozni velünk, ez határozat.

ANNA *(miközben felbukkan az Alezredes és az Unokaöcs)* De én kitalaritok. Én akarom, én!

ALEZREDES Engedjék el! Majd én, író! *(a dolgozóhoz)* Itt szolgálok a helybeli rendőrségen, a tulajdonos jó ismerősöm.

(Az egészségügyi dolgozó megkönynyebbülten adja át a dokumentumokat az Alezredesnek, az Unokaöcs félrevonja Annát.)

UNOKAÖCS Tudom, tudom. Ezek a bútorok a maga öröksége, de hát, ez az értéktelenebbje. A komoly darabok a belső szobában vannak, és azt megbeszéltük az alezredessel, hogy ő elintézi, ahhoz ne nyúljanak.

ANNA Kit érdekel! De mire jön haza Emerenc? A macskái elpusztultak...

UNOKAÖCS A macskákat még keressük, az egész környék keresi őket.

ANNA De hát az otthona! Mi lesz, ha megtudja? Nem érti?

ALEZREDES *(a dolgozóhoz)* A másik szoba, a belső teljesen érintetlen. Ott semmi fertőzésveszély.

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Tetszik gondolni?

ALEZREDES Aláírok mindent, hogy átvállalok minden felelősséget a kerületi rendőrség nevében. Reális?

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Reális. A hölgy is írja alá!

ALEZREDES A viszontlátásra! *(Elmennek.)*

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ Viszontlátásra! Gyertek, fiúk, itt végeztünk.

ALEZREDES Voltál bent nála? Hogy van?

UNOKAÖCS Ugyanúgy. Magánál van, de nem beszél. Egyébként az író-nőnek az üzenete a tévéből... amit a Parlamentből adott, mikor átvette a díjat... azt az orvos is látta, és elmondta neki.

ANNA És?

UNOKAÖCS Arra se szólt semmit. Pedig látszott rajta, hogy érti, de nem érdekelt. Mindjárt jövök. Ne bánkódjon az író-nő a bútorok miatt. (el)

ANNA (Nevet.) Oda az örökség fele.

ALEZREDES És most? Mik a tervei?

ANNA Á, semmi. Ha megél, elhozom Emerencet magunkhoz.

ALEZREDES A fél karja, legalább a fél karja béna marad. Azt tudja? Hasznát nem veszi.

ANNA Majd én ellátom. És a külföldi utat is lemondom.

ALEZREDES Mit tetszett mondani!?

ANNA Három nap múlva indultunk volna Athénba a magyar delegáció tagjaként a férjemmel a görög író-szövetség békeülés szakára. És úgy terveztük, maradunk még pár napig a tengerparton, ez lett volna a pihenés. De hát nem akarok még egyszer hibázni Emerencsel. Ha soha többé nem látom Athént, akkor sem.

ALEZREDES (dühös) Ha meg is haragszik, ez egy hülyeség! Zavart akar kelteni?

ANNA Milyen zavart?

ALEZREDES Maga csak itt álmodozik, de a hivatalos szerveknek ez komoly fejtörést okoz! És a végén még nem engedik magát soha többé a nyugati tömbbe, se sehova utazni. Ne keverje bele az országot a magánügyeibe, legyen olyan kedves! Tessék elutazni!

ANNA Azt mondja?

ALEZREDES Az orvos szerint Emerenc élni fog, és akkor meg fogja magát várni. Mi az a pár nap? Én majd intézkedek, itt pótolni kell az ajtót, bútort is szerzek neki, szebbet a réginél az állami raktárból. A külügyi kapcsolatok a mi államrendünknek most nagyon is fontosak. Én vállalom a beteg melletti ügyeletet, maga meg a férjével végezze, amit a szakmája megszab és az ország érdeke megkíván. Mire visszajönnek, Emerenc már lábadozni fog, ha nem, megvárjuk magukat a temetéssel. Ezt az ajtót kicseréltetem. Hozatok helyette egy szebbet neki.

12. jelenet Kórház

(Az Orvos siet Anna elé.)

FŐORVOS (mosolyogva) Kezicsókolom, író-nő! Már valamivel erősebb! És, képzelje, beszélni is elkezdett! És fejkendőt követelt, hát adtunk neki egy mütössapkát.

ANNA És mit szólt?

FŐORVOS Megnyugodott tőle. Erős idegcsillapítót adtunk neki. Szedi az antibiotikumot, reménykedjünk. Sokan szeretik. Rengeteg szomszéd hordja neki az ételt. Ő nem áll szóba velük, ha jönnek, az arcára borítja a kéztörölt.

ANNA Egy hétre Görögországba kell mennem. Megmondhatom neki?

FŐORVOS Gond nélkül, gond nélkül.

ANNA Jó, meg is mondom neki.

FŐORVOS Jól van, úgyis csak hetek múlva mehet haza, de dolgoznia akkor sem szabad. Van aki ellássa?

ANNA Igen, majd én.

FŐORVOS Jó, kezicsókolom!

ANNA *(Odamegy az ágyhoz, amin Emerencet éppen mosdatják a nővérek. A reggelijét húzzák be kis kocsin. Amint Annát észreveszi, a beteg az arcára csapja a kéztörölőjét. Anna ettől ellenséges lesz.)* Nem akar látni? *(szünet)* Jó, ne lásson! Nem is fog megszólalni? Nem beszél? Velem sem? Emerenc! Vagy elsősorban velem nem? *(Elfordul, elsiet.)*

13. jelenet Előtér

(Az Alezredes emberei jönnek, civil rabok és egy őket felügyelő rendőr, beakasztanak egy vadonatúj ajtót. Az Alezredes is bejön. Ellenőrzi a végeredményt, majd el.)

14. jelenet Kórház

(Még a színpad sötétjében elkezdődő nevetés, Emerenc legritkább hangja, amit aláfest a szomszédok hangja. Anna a férjét és a magukkal hozott bőröndöket otthagynak az ágy felé, közben a derűs orvos előtt halad el, aki az érkező után kiált.)

FŐORVOS Minden rendben van. Nézzé, mi van itt!

(Emerenc hajadonfőtt, háttal ül az ágyában Annának, vagy fél tucaton udvarolnak neki: az Unokaöcs, Sutu, az Alezredes és még három másik, köztük Brodarics úr, rengeteg a behozott étel, tányérok, bögrék és tálak, Sutu épp azt pakolja el, amikor a többiekkel együtt megpillantja Annát. Várakozásteljes pillanat. A pár-

nákkal feltámasztott hátú Emerenc a látogatói arcán veszi észre, hogy új vendég érkezett, még mindig nevetve fordul meg. Elkomorodik. Előkapja a kéztörölőt, arcára borítja. A bárátságatlan gesztustól a többiek elnémulnak, gyors, hangtalan távozásba kezdenek, magukhoz veszik a behozottakat, némán köszönnek, Sutu Emerenc háta mögött még jeleket ad Annának.)

ANNA *(hangja, közben)* Soha nem hittem volna, hogy ennyi tapintat van az emberekben, és ilyen pontos radarral érzékelik, hogy Emerenc, míg én Görögországban voltam, a távollétemben megmértem engem és könnyűnek talált, hogy miért, azt ők nem érthetik, de nem is kell bogozni, bármi történt, okosabb távolabb maradni az üggyől.

(A látogatók elmennek, a két nő marad. Anna odahajol a kendővel fedett archoz. Haragszik.)

ANNA Az istenért, hát mi vétkemet ró fel ennyire? Hogy nem hagytam meghalni? Ha nem kapja az infúziót, a gyógyszereket, maga halt. Ha nem akar látni, ne akarjon. Maradjon a kendője alatt ítéletnapig, ezért az élményért felesleges volt a repülőtérről iderohannom, ahelyett hogy már rég otthon ülnék a fürdőkádban. *(Otthagynak, a férjéhez megy, aki mindent halt. Ott van az Orvos is.)*

PROFESSZOR Szegény Emerenc!

FŐORVOS Nem szabad sértésnek venni tőle. Mindent le kell nyelni. A néni... ő csak akkor ilyen hetyke, ha látják. Máskülönben csak hallgat. Nézzé a semmibe, egy szó se szól.

ANNA Hát csak hallgasson! Örökké fog élni, nem aggódom. *(Az orvos*

elmegy tőle, mint egy reménytelen esettől.)

SUTU *(Jön a férjével.)* Író! kérem! Tudnia kell, hogy Emerenc nem emlékszik semmire, ami történt. Tessék elképzelni, azt is tőlünk kérdezte, hogy őt hogyan hozták be! Mondtuk, hogy az író! intézte el, ott találtuk őt ájultan a küszöbén, kihoztuk, az író! bezárta rendesen az ő ajtaját, a macskák azóta is rendesen el vannak látva, az író! átjár naponta. Az alezredes úr is úgy hazudik, mint a vízfolyás. Csak azt nem tudom, azt hogy fogadja majd, ha az igazság kiderül. Az rettenetes lesz! Amilyen ő tud lenni!

UNOKAÖCS Micsoda isteni irgalom, hogy a nagynéném nem emlékszik semmire. Van ilyen, író!?

ANNA Nincsen. Az emlékezet örök-ké tart.

PROFESSZOR Jó, menjenek csak, menjenek! A viszontlátásra!

ANNA *(Csak bámul.)* Mit követtem el már megint? Folyamatos lelkifurdalás az életem, nincs egy önfeledt percem, pokol volt a díjátvétellel, végigbógtam Athént, vagy alszom, vagy úgy járnak körülöttem a gondolatok, mint a farkasok.

PROFESSZOR Hogyhogy nem érted meg, ami olyan világos? Mindenki más érti, az utca is, az Alezredes, még az orvos is. Emerenc szégyelli magát előtted meg az utca előtt. Azt játssza, hogy amnéziás, mert így könnyebb neki elviselni a gondolatot, hogy ott hevert előttünk a saját mocskában, megalázva. Kiszolgáltattad őt a titkaival együtt, pedig te vagy az egyetlen, akinek a szavára kinyitotta az ajtót! Szerinte Júdás vagy. Áruló. Látod, Emerenc kitalált egy módszert, így most már nem kell szégyenkeznie.

ANNA Ebben a darabban nincs, csak egy főszereplő, és az sem én vagyok, hanem Emerenc.

PROFESSZOR Igen, ez monodráma. És most azonnal menj vissza hozzá, és segíts neki!

ANNA Hogyan?

PROFESSZOR Hazudj! Siess, hazudj! Majd a bőrdöket én hazaviszem egymagam.

ANNA Egyedül?

PROFESSZOR Ne értem aggódj, én jól vagyok, makkegészséges vagyok, vállalkozóképes...

ANNA De hát nem írsz!

PROFESSZOR ...Írni is képes vagyok, élniképes, bármire képes, csak épp nem tudom, hogy mire. Na eredj, menj, menj! Menj és hazudj! *(el)*

15. jelenet Kórház

(Amint Anna visszatér, Emerenc azonnal kap a kéztörő után, az arcára borítja, de a másik erőlyesen lekapja a fejéről és messzire hajítja. Emerenc szemében düh és gyűlölet.)

ANNA Hagyjuk ezt! Ha annyira megutált amiatt, hogy nem hagytam meghalni, elfogadom, de ne a fejét takargassa, hanem mondja meg nyíltan! Jót akartam, nem úgy sikerült, ahogy képzeltem, de jót akartam, ha nem is hiszi.

EMERENC *(Vádlóan néz, majd sírni kezd.)*

ANNA Emerenc! Ha fordítva történik, maga engedi, hogy elpusztuljak?

EMERENC *(már száraz)* Persze!

ANNA És nem is sajnál?

EMERENC Nem.

ANNA De hiszen ha ott hal meg a mocskokban, a megbolondult

macskák között, akkor is megvan a szégyen!

EMERENC Hát aztán? Hagyott volna megdögleni, akkor már kiderülhetett volna akármilyen! Hát mit tud, mit lát, érzékel egy halott? A halottnak már minden mindegy, a halott nulla. Azt csak maga képzelem, hogy létezik túlvilág!

ANNA Akkorminek a kriptá, Emerenc? Minek tervez mesebeli sírboltot?

EMERENC A halott nem érez, de a tisztességet elvárja. Mit tud maga erről?! Azt hiszi, ha bemond engem a tévébe, hálából tovább fogom szolgálni magát? Nyilatkozni, azt tud, de itt maradni, mikor kellett volna, ha már kirángat a halálból, elfedni a nyomorúságomat a világ szeme elől, arra már nem jut idő. Menjen innen, nyilatkozzék egyet megint! Volt képe azt mondani, hogy nekem köszönheti a díjat? Azt hittem, engem már senki sem tud becsapni.

(Anna felugrik, indulna, Emerenc utánaszól.)

EMERENC Legalább összeszedte a szemetet? Ellátja a macskákat tisztességgel? Hevenyészett valami ajtót?

ANNA *(mint a vízfolyás)* Emerenc! A maga otthonába kívülem nem lépett senki. Amint magát onnan kiráncigálták, a férjem visszaszerelte az ajtót.

EMERENC Hogyan? A gazda?

ANNA Ahol beszakadt, arra a részre odaszegezte a gyúródeszkát. Azon át nem megy állat. És ahogy magát elvitték, még akkor éjjel én bent mindent elintéztem.

EMERENC Egyetlen éjszaka?

ANNA A végső simításokat másnap. Jó, a súrolás egy kicsit nehezen ment, de az is sikerült.

EMERENC A szemetet hova tette? A mocskot.

ANNA Nehogy azt higgye, hogy a maguk szeméttárolójába hordtam!

EMERENC Hanem?

ANNA Vederrel szétosztottam az utcai kukákba. De a túlsó oldalon, ne gyanakodjék rám senki.

EMERENC A jószág?

ANNA Jól vannak. Kivéve persze azt az egyet, akit eltemettem a vadrózsa alá. Most nálam húst esznek, mert nekem nincs időm főzni. Egyébként sietek haza, mert még mi sem ettünk, csak a macskák laktak jól, és félek, elkap az eső.

EMERENC *(utánaszól)* Annuska!

ANNA *(Megtörpan a gyengéd hangtól, Emerenc intésére visszaül az ágy szélére.)*

EMERENC *(Mégfogja a kezét, nézegeti.)* Azt a rengeteg bűzös valamit? Ezzel az ügyetlen kezével? És egyedül, hogy ne lássák? Egyetlen éjszaka?

(Anna elfordítja a fejét, majd Emerenc hálásan bekapja az ujjait, mint egy kutya.)

ANNA Akkor megyek.

EMERENC Mi baja? Én már biztos, hogy szégyen nélkül mehetek haza. És hamar meggyógyulok, ígérem. Ezt a kekszét meg a csokoládét vigye magával, a gazdának küldöm.

ANNA Jó.

16. jelenet Előtér, lakógyűlés

(Sorra érkeznek a környékbeli lakók a gyűlésre, sámlit, hokedlit hoznak, köszöngetnek, kezet fognak egymással. Ott van az Alezredes, Sutu, aki elküldi a férjét az írónőért, Brodarics úr és még három-négy szomszéd, sőt maga az orvos is.)

SUTU *(miután a férje elment An-náért)* Jó napot kívánok! A macskák ügyében: semmi. Az alezredes úr volt szíves körlevélben figyelmeztetni az őrszobákat és az illetékes tanácsi szerveket, de hát ő sem tudta megadni az állatok szeméyleírását. Csak Brodarics úr találta egyet.

BRODARICS A piac mellett, és talán Emerenc készletébe tartozott, de már dögölt volt. Nyilván egy kutya végzett vele. Fekete-fehér volt, csillagos szügyű...

SUTU Jó, az mindegy, csak Emerenc ismerhette! A többi mind eltűnt, mintha nem is létezett volna.

ALEZREDES *(egy éthordó van nála)* Most megyek a kórházba, ezért el kéne döntenünk, hogy mit mondjak neki!

FŐORVOS Kérem, kezdjék hozzászoktatni a gondolathoz, hogy hazajönnie. Már nem depressziós, felszedett néhány kilót, hála az íróknak szép meséjének, amit, ugye, volt kedves beadni neki, már emlegeti az otthonát, kívánczik a kertjébe.

ALEZREDES A főorvos úr talán elítél bennünket, amiért elhallgattuk előle a valóságot?

FŐORVOS Okosan tették, sose győgyul meg, ha kezdettől tisztán lát.

ALEZREDES Na ugye!

FŐORVOS De most már szerintem az igazat is elbírja.

ANNA Jó napot!

FŐORVOS Kezicsókolom! Szíveskedjenek végleg helyreállítani ezt a lakást, mert a beteget hazaküldjük! *(Az utolsó szavaknál az Unokaöcs érkezik Annával.)*

ANNA Még ne! Még lehetetlen.

FŐORVOS Tudom, hogy ez önnek kínos. Egy hétig még bent tudom tartani, de azalatt meg kell szer-

vezniük, ki vásárol helyette, ki főz neki, és mivel nem tud kilépni az ágyból, ágytálatniuk is kell, de injekcióra, fürdetésre ott lesz a gondozónő.

ANNA És mi lesz, főorvos úr, ha Emerenc nem hajlandó senkivel se lakni?

SUTU Hajlandó?!... Ne csapjuk be magunkat már megint! Tudjuk, hogy Emerencsel mostantól már mindig csak történni fognak a dolgok. Tőle már nem függ semmi.

BRODARICS A halálon kívül.

FŐORVOS *(Feláll.)* Akkor értjük egymást. És még valamit! Mondják meg neki az igazat! Mondja meg neki ön, íróknak, a kórházban, ahol bele tudok nyomni egy nyugtatóinjekciót. Önhöz ragaszkodik a legjobban, hát közölje vele ön, elvégre az eseményeket is ön indította el. Az is igaz, ha rá nem veszi, hogy ajtót nyisson, 48 órát se kellett volna várniuk, és Emerenc halott. Vizontlátásra! *(Elmegy.)*

SUTU Tehát még mindig vállalni tesszik, íróknak drága, hogy maguknál ellesz?

ANNA Természetesen.

SUTU Mind a két szemén hályog van.

ANNA Úgyse tévénak.

ALEZREDES Ha nem megy, legfeljebb átvitetem valami jobb öregek házába.

BRODARICS Hát nem is az elfekvőbe!

SUTU Vizont a házat gondozni kell, a havat elseperni, nemcsak itt, a többi házak előtt is, amelyekre ő szerződést kötött. Azt is az íróknak fogja csinálni?

ALEZREDES Ez még nem aktuális. Hogy jön ez ide?

UNOKAÖCS Én vállalom szívesen!

BRODARICS Hallgassák meg Sutut!

SUTU Csendet! Mi beszéltünk erről Brodarics úrral.

BRODARICS Ha a lakóközösség beleegyezik, én felelősséggel átvenném Emerenc teendőit. Végleg. Mit szólnak hozzá? (*óriás láрма*)

ALEZREDES Hogy van képük Emerenc halálára spekulálni?

UNOKAÖCS Én nem tudtam erről, hogy ők ezt akarják, az édesanyám életére esküszöm!

SUTU Mit játszanak itt? Tudják, hogy nincs sok neki hátra. Hát akkor meg?

BRODARICS Aki meghal, az meghal. Most mit áltatjuk magunkat?

ANNA Szégyen, gyalázat!

BRODARICS Szégyen, gyalázat? Hogy tetszik ezt érteni?

ALEZREDES Hát úgy, hogy akkor Emerenc a lakását is átvenné, mert az, ugye, házmesterlakás, át kell adja Brodarics úrnak.

BRODARICS Mért ne, hogyha az írónőnél fog lakni? Vagy ez bántja az írónőt annyira?

SUTU Mit játszanak itt? Ismerik. Nem megy az senkihez. Ha egyszer hazaszállítják, és megtud mindent, vigyázzanak, már elég erős, jól eltegyék a szekercét! Mert ha a mentőnek nekiment, akkor itthon mi következünk, vagy az írónő, vagy az alezredes úr, aki engedte, hogy elégessék a bútorait. Emerencnek nem kell akármilyen élet. Emerencnek a saját élete kell, az meg már nincsen.

ALEZREDES (*Feláll, fogja az éthordót, Annához.*) Na, írónő! Akkor én most bemegyek hozzá.

ANNA El ne mondja neki!

ALEZREDES Mit?

ANNA Amit Brodarics tervez. Meg Sutu.

ALEZREDES Ugyan. A mi politikai rendszerünk a legemberségesebb a világon. Emerencet nem tehetik

ki a lakásból. Két évig Brodarics úrnak várnia kell, így szól a betegállományban való létről szóló rendelet.

ANNA Akkor jó. És megtenné, hogy maga mondja el neki, mi történt valójában?

ALEZREDES Most, hogy bemegyek hozzá?

ANNA Akár most is. Én itt se voltam, semmit sem láttam, én a televízióba mentem. Emlékszik?

ALEZREDES Emlékszem. Jó. Én nem félek tőle, Emerenc bölcs asszony, nem kell alábecsülni. Megmondom én neki! Brodarics úr árulását is elmondom Emerencnek, ne féljen. Talán dühében nyomban láb-
ra áll. Elintézem, de közlöm, hogy mélységesen csalódtam magában, írónő. Még szerencse, hogy csak most, az utolsó fázisban veszítette el az önuralmát, írónő.

17. jelenet Kórház

ANNA (*hangja*) Arra gondoltam, míg beléptem Emerenc kórházi szobájába, az alezredesnek tulajdonképpen igaza van. Én nyúltam bele az életébe. És ha mertem kivenni az ollót Atropusz kezéből, legyen bátorságom körül is nézni a Párkák műhelyében. (*Anna kezében tábla, hátulról közelít az ágyában ülő Emerenchez, aki a lépteket hallva arcára teríti a kendőt.*) Ő háttal feküdt az ajtónak, de ismerte a járásomat. Tudtam, hogy tudja: én vagyok itt. Hallgattunk mind a ketten. Soha rejtelmesebb, némább, kifürkészhetlenebb figura, mint az övé azon a délutánon! Amikor egyre nőtt a homály és a csukott ablaktáblákat

verték a faágak. *(Anna leül az ágy szélére.)*

EMERENC *(a kendő alól)* Hány macska maradt?

ANNA Egy sem, Emerenc. Hármat, azt hisszük, megtaláltunk holtan, a többi elveszett.

EMERENC Keresse tovább. Aki él, ott lappang valami kertben.

ANNA Jó. Majd keressük. *(csend)*

EMERENC Azt hazudta nekem, kitakarított.

ANNA Nem volt mit, Emerenc. A Fertőtlenítő elintézte.

EMERENC Maga eltúrte?

ANNA Rendeletet nem tudok kivédeni. Még az alezredes sem. Tragédia történt, szerencsétlenség.

EMERENC Tragédia! Nem volt itthon. Hol járt?

EMMA Athénban, Emerenc. Küldöttek voltunk, muszáj volt kimenni.

EMERENC Elment, mikor azt se tudta, megélek-e? *(szünet, majd lekapja a kendőt)* Hát micsoda emberek maguk? Maga, meg az alezredes. Még a gazda a legtisztességesebb, az legalább sose hazudott.

ANNA Ilyen vagyok. Ilyen.

EMERENC Na, menjen innen! Házat se vett, pedig hogy kértem, és milyen kincseket szántam abba magának. Gyereket se szült, pedig ígértem, felnevelem. Rakja vissza a táblát az ajtóra, mert nem akarok már látni senkit azok közül, akik tanúi voltak a szegyeneknek! Ha engedett volna meghalni, ahogy elterveztem, amikor rájöttem, soha nem leszek már képes igazi munkára, még a síron túlról is vigyáznék magára. De most már nem tűröm meg a közzelemben! Menjen!

ANNA Látja, hogy maga mégiscsak hisz a túlvilágban?

EMERENC Csináljon ezentúl, amit akar! Nem tud maga szeretni, pedig hogy hittem, hogy talán mégis! Megmenteni engem, erre, ami jön? És még magához venne, el is tartana? Hülye!

ANNA Emerenc!

EMERENC Na, induljon! Sok a dolgom. *(Hátára dől, felfelé bámul, Anna köszönés nélkül elfut.)*

18. jelenet Lakás és kórház

(Amikor a színpad ismét kivilágosodik, két helyszínt látunk egyszerre, két, egy időben játszódó jelenetet. A lakásban a Professzor megterít egy kétszemélyes vacsorához, Anna hazaérkezik, két konzervet vesz elő, nyitni próbálja őket. A kórházban ezalatt Emerenc a levegőbe bámul.)

PROFESSZOR Add ide!

ANNA Majd én.

PROFESSZOR Látom, hogy nem megy.

ANNA Szégyellem, hogy nem vagyok semmire alkalmas. Talán arra sem, amihez állítólag értek...

PROFESSZOR *(a konzervet nyitva)* Papperlapp. Elúszol minden munkáddal. Mért nem ülsz a géphez?

ANNA Nem tudok. Fáradt vagyok. Szomorú vagyok. Gyűlölök mindenkit. *(Esznek.)*

(Emerenc kórházi szobájába belép az orvos. Emerenc a kendőjét cibálja.)

FŐORVOS Emerenc!

EMERENC Szállítsanak haza azonnal, még ma este!

FŐORVOS Lehetetlen. Több okból is.

EMERENC Körül kell nézнем a környéken. Minálunk. Engem azok

várnak, akikről nincs gondoskodás. Nem ápolják őket, nincsenek ellátva.

FŐORVOS Ki sincs írva távozásra.

EMERENC Akkor ne vigyenek!

FŐORVOS Örülök, hogy belátja. Nyugodjon meg!

EMERENC Megyek én magamtól is. Van annyi erőm! Kifogok én ezen a bitang gyöngeségen, ha tudom, hogy énrám szükségük van. *(Az orvos lefogja, majd elsiet segítségért.)*

PROFESSZOR *(A lakásban vacsoráznak.)* Persze hogy fáradt vagy, mert háztartasz, és nem sikerül senkit se találnod, akit elviselsz magad mellett, mert te az egyetlen keresed, Emerencet, aki soha többé nem jön el hozzád. Nincs Emerenc, értsd meg már végre, téged meg kötnek a szerződéses, dolgoznod kell, és ha nem volnál ilyen holt-fáradt, rég tudnád, hogy mi a dolgod. Lépj már, az istenért!

EMERENC *(A kórházban kiveti magát az ágyból, és amikor csattanva földet ér, tán már végzett is vele az embólia.)*

ANNA *(a lakásban)* Hány óra van?

PROFESSZOR Negyed kilenc.

ANNA Negyed kilenc, negyed kilenc.

(A poharak a konyhában kocogni, csilingelni kezdenek, a házaspár dermedten néz. A Professzor ugrik Anna kabátjáért.)

PROFESSZOR Menjünk. *(Kimennek.)*

(Ekkor az Orvos két ápolónóval jön vissza, diagnosztizálja a halált, felemelik, visszateszik az ágyra a testet.)

FŐORVOS Azonnal hozza a betegszállítókat! *(nővérek el)*

(Kisvártatva két izmos betegszállítóval érkeznek vissza, akik hordágyat

hoznak, ráteszik a testet. Anna érkezik a férjével. Az író, amint felfogja, mi történt, elájul. Felnyalábolják, az ágyra teszik.)

FŐORVOS Vigyék már! Vigyék innen!

ANNA Ne, ne az ő helyére! Mit szólna hozzá?

19. jelenet

(Ismét a két párhuzamos helyszín, sőt az utca is. Sutu seper az utcán. Anna egyedül találja magát a kórházi ágyon. Kiszáll belőle, elindul a lakása felé.)

ANNA *(hangja)* Az én álmaim hajszálra egyforma, visszatérő látomások, én mindig ugyanazt az egyet álmodom. Állok a kapunkban, a betörhetetlen üvegű vasramás kapu belső oldalán, és megpróbálom kinyitni a zárat. Forog a kulcs, de hiába küszködöm, nem tudom kinyitni a kaput, pedig nekem be kell engednem a mentőket, különben később érkeznek a betegemhez. Ám a zár meg se moccan, áll a kapu, mintha vasramájába forrasztották volna. Saját sikolyom riaszt fel ilyenkor.

(Anna előveszi az írógépét, az asztalra teszi, papírt fűz bele. A Professzor bukkan fel a háta mögött.)

PROFESSZOR Sem a ház, sem az utca nem lehet meg egy Emerenc nélkül. Sutu nem lesz rossz, eladta a boltját, és csakugyan ismeri mindenki. Ott van Emerenc utódja. Menj oda, egyezz meg vele, mielőtt mások is észbe kapnak! Emerenc halott, Sutu él. Se

titka, se ajtaja, és ha lesz valaha is, nincs a sziréneknek olyan éneke, amire kinyitná azt az ajtót. Mit írsz? (Elmegy.)

ANNA (hangja, miközben gépelni kezd) Én most adok. Visszaadom azt, amit Emerenctől kaptam. Ez a könyv nem Istennek készül, aki ismeri a zsigereimet, nem is az árnyaknak, akik mindenre tanúk, hanem az embereknek. Emerencnek legtöbbször az az arca néz felém az Időből, amikor egyszer minden indulat nélküli hangon ezt mondta nekem: „Én ajánlottam valamit,

maga nem fogadta el. Most itt az ideje. Elvultunk egymással, ha néha ránk is jött a veszekedés. Most kap valamit, nem is akármit, ha nem leszek, ez legyen elég. És azt se feledje, hogy beengedtem oda, ahova senkit. Ennél többet nem tudok felajánlani. Mit kívánna még? Főzök, mosok, takarítok, nem vagyok én magának sem a halott anyja, sem a dajkája, sem a kispajtása. Hagyjon engem békében!”

Vége

A Napkút Kiadó idén megjelenteti Bereményi Géza hét drámát tartalmazó, *Az arany ára* című kötetét, melyben az itt közölt színmű is szerepel.

MAGYAR KULTÚRA ALAPÍTVÁNY

1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Tel: (36-1) 224-8100 Fax: (36-1) 375-1886

E-mail: mka@mail.datanet.hu Honlap: www.mka.hu

A Magyar Kultúra Alapítvány székháza a Budai Vár szívében, a Mátyás-templom szomszédságában található. Az Alapítvány rendezvényeket szervez a magyar–magyar párbeszéd érdekében.

Alapítványi feladataink pénzügyi forrását vállalkozói munkával termeljük meg. Különböző méretű terméink kongresszusok, konferenciák, fogadások, hangversenyek, előadóestek, bemutatók méltó helyszínei. Az épület díszes aulájában képzőművészeti és üzleti, szakmai kiállításokat rendezünk.

A kétszintes, tizenhat szobás, Hotel Kulturinnovban a szobákhoz zuhanyzó, telefon, minibár tartozik; vendégeinket svédasztalos reggeli várja. Ha velünk dolgozik, a magyar–magyar kapcsolatokat is támogatja!

Júliusi közönségrendezvényeinkből

Július 3–30.: Dr. Gellért Marianna „Sensus et fuga II.” pasztell kiállítása

Július 6., 13. 20 óra: „Marquise” kosztümös barokk kamarakonzert. A műsorban a barokk muzsika gyöngyszemei csendülnek fel. Jegyek a helyszínen, 6.000,- Ft-os áron kaphatók.

Július 13. 17 óra: Ausztrália Magyar Baráti Köre

Július 14.-ig: Simon József szobrászművész (Svédország) kiállítása

Július 16-ig: v. Kozma Simon képzőművész viasz-dombormű és kispasztika kiállítása

Július 18–augusztus 6.: Bicskey Zsolt festőművész kiállítása

Augusztus 2–szeptember 30.: Józsa Judit kerámiaszobrász „Múzsák kertje” c. kiállítása

Mindenkit szeretettel várunk!

Tornai József

Az ügynevezett élet...

*Az ügynevezett élet akkor is fortyog tovább,
ha már a galambokhoz sem mondok imát*

*és nem simogatom látnokként a nők mellét
és semmi sem teszi botrányosabbá a rothadást,
mint a virágok, bálnák, lepkék*

*rontásellenes orgiáját: ez addig tart, míg nem hiszem
el, hogy lehetséges a kozmikus parancs: a nem!*

*A végítélet napja, mikor a próféták-által-megjövendölt
perverzítés éppolyan gazdag, mint az eljövendők,*

*mint a szexuális jelen. Istenek, adjatok örültséget
minden lélek és mennyei féreg dicsőségének!*

Babics Imre

A lepecsételt ajtó

Szfinx és koldus (kép)

*kérdőjel-koldus kuporog koponyám közelítő
választ vár véletlen-verte világegyetem vajh
titkok-törte tudattal Tér-tiprott tebetellen
szívvel szenved száguldók szidják szuka szájba
gondjáért gongszó gégémbe gargarizálok
gépekkal gátakkal góg-gennyes garatomban
porba pököm pusztuljon pillék pillanatával
mind megszólaltatsz mamikám megalitneme mordul
bangom harmat Hold hegyein ballgasd bebegésem
bűsítő-bosszú hagyománybű hexameterhad
jön jóváteszi jellemnélküliek jeleit jön
ártányábránd állapotán áttornyosuló ám
még mielőtt maradandóság mártózni mulandó
rettenetekben rothadtságban rút riadásban*

Csepregi János

Nyolc pofátlanul profán haiku

Sarx misterion

*csontokat rajzol
a méhedbe zárt bolnap
kutyáét soha*

Hoc est corpus

*leborul némán
vörös kandúrnak bódol
büntelen veréb*

Pikareszk

*érsikátorban
cigányéletért sóhaj
elárvult vérrög*

Figyelmeztetés

*vérbő álmokat
vasvesszővel legeltet
kankó, szifilisz*

Kemoterápia

*Gyógyító savak
Egy csepp se vesszen kárba...
Marná a padlót...*

AZ utolsó stáció

*ráncos tél testén
kéjjel nyújtózó sipoly
sebszagú tavasz*

Emlék az esztergamiühegyből

*Szólj már anyádnak
Apád ujját nem lelem
Még forog a kés...*

A Végző-kérdések

*a pohár üres
bennem vagy bennem fogan
előbb szomjúság?*

Szauer Ágoston

Felnőttkor

*Abogy egykor a varrósdobozban.
Hittük, hogy biányitalanul ott van,
sőt el sosem fogy az összes kacat,*

*örültünk, hisz ott a mágnespatkó,
el nem veszhet semmi, bármily apró,
még ismeretlen dolog is akad –*

*úgy tűnik el vagy lesz felesleges
vagy válik hasznosból is semleges
a rendszerben pár ép, szerény adat.*

Gépezet

*A rendszer lelke, apró pont van ott,
azt írják, tisztán látni egy lyukat.
Már minden rég latin nevet kapott.
Ez bát a tengely. Ismert fordulat.*

*Lent áttétel lehet, sok zsír, csigák,
fogaskerék, de beljebb ez kevés.
Néhány ritmust még küld e mély világ.
A rugó léte következtetés.*

Cseh Károly

Holdtávo!

*Őszi révedő régiekről,
régi kuglipálya mellett*

*Horpadt és megkopott
kugligolyótokról
leoldta a láncot
vasárnap délután
s abogymadár röppen
kinyúló marokból,
elbogyta a pályát,
márványosult gazban
sehol sem találom;
fű alatt, rög alatt
csontszínű krizantém
szirmává enyészett
negyven év múltán már
golyó és koponya,
s úgy töpped rozsdává,
mint itt most a lombját
lassúdan vetkőzve
hűlő őszi bokor –
földi fogyó holdam.*

Éjvirágzás

*SzerelmesÉnek,
népdal-motívumra*

*Micsoda fény támadt!
Téli éjünk is
hajnallani kezdett talán,
mikor kitérült a berekesztett kerted,
s hirtelen fehérvirágba lobbant
közepén
almafám.*

Noth Zsuzsanna

A falu Basája

Amikor tudomására jutott Pálmainak, hogy fia született, és a feleségével történt megegyezés alapján a János nevet kapta, majd szétvetette a büszkeség. Addig ácsorgott a dupla garázból kialakított asztalosműhelyének az ajtófélfájához támaszkodva, míg rá nem köszönt egy ismerős, akit erőnek erejével berángathatott, hogy koccintson vele az újszülött egészségére. Kikapott a satupad alól egy demizson kissé karcos házi bort, és a tiltakozást a füle mellett eleresztve leemelt a polcra két vastag mustáropoharat, mert ugye csak nem sérti meg őt a szomszéd egy ilyen örömteli hír hallatán.

Mivel boldog-boldogtalant beinvitált, ki sem józanodott a vasárnapi látogatás idejéig, de még az is elképzelhető, hogy meg sem mosdott, mert sűrű, őszesfekete borosta fedte kigömbölyödött pófázmányát, amikor a munkásruháját szövetnadrágra és kívül hordható sportingre átváltotta, szuszogva betuszkolta magát a viharvert Skodájába, és a kapanyél vékony anyósával egyetemben bezötyögött a városi kórházba. Útközben sem tudott felhagyni a hencegéssel, így Janika, meg úgy Janika, sötétkék mélykocsit vesz neki, mire kijönnek a kórházból, tizennyolcadik születésnapjára az akkor legmodernebb autót kapja, a huszonötödikre pedig egy rendes kőházat, amiben nekikezdhethet a családalapításnak. A mellette kucorgó öregasszony meg csak nyelte a megrendültség könyneit, szóhoz nem is juthatott, egyedül szipogása árulta el jelenlétét.

Hadovait egészen addig, míg az apróságok tisztába tevésével foglalatosskódó nővér az orra elé nem csúsztatja egyetlen szál hátulkötős ingecskében Janikát.

– Nézze, Mama, a kis tökös! – szaladt ki a száján, de amint a nyeszlett újszülött fölé hajolt és farkasszemet nézett féltényérnyi vörös heréjével és egykedvűen ágaskodó, ívben pisilő kukacával, összerándult és kissé meggörnyedt, mintha tökön rúgták volna. Hasító fájdalmat nem érzett, csak az elémelyedést, és onnantól kezdve, maga sem tudta, miért, de a gyűlölet vérhullámai borították be az agyát, amint a hön vágyott Janikája a szeme elé került. Hiába szégyellte ezt az elhallgatott, felemás érzést, amikor fölment a műhelyből a lakásba, úgy érezte magát, mint egy kihérélt basa, akit a ledér háremhölgyek körbetáncolnak, cirógatnak, dédelgetnek, és ő biztos tudja, hogy egyiket sem lesz képes beledöngölni az alomba.

Egyedül akkor ülepedett le benne kényszeres dühe, amikor második felesége egy gömbölyded lánybabával is megörvendeztette. Persze látszatra minden úgy gördült tovább a maga járatában, mint annak előtte, a falu sokat emlegetett Basája hajdani vehemenciájával, bivalybőszén vetette magát a feleségére, akkorákat horkantva a fülebe, hogy majd belerepedt a dobhártyája. Aztán néhány túljátszott lökés után kiszállt hímtagjából a lélek. De ez azért nem kellett feltűnést a hitvesi csatamező helyszínén, mert mindkét feleségét ártatlanul ragadta el egyazon szülői házból. Először az idősebbet hódította meg, s miután az fonnyadásnak ereszkedett egy leánygyermek megszületését követően,

nem bírt parancsolni férfiúi ösztönének, addig-addig legyeskedett a húga kurta szoknyája körül, míg sikerült őt is két vállra fektetnie. Ekkor tört ki az egész falut megrengető botrány, mely évekig eltartó civakodásba fulladt. Időnként égre-földre megesküdt a feleségének, hogy soha többet feléje sem néz a húgának, Veronkának, aztán néhány hét múlva Veronkának tett könnyáztatva szemekkel eskütételt, hogy felbontja a házasságát Máriával, és feleségül veszi. Igen ám, csak hogy a nővérnek nem fűlt a foga rá, hogy átadja a családi házban a terepet Veronkának, és mint valami félredobott vászonceléd, a kislányával visszakullogjon az anyjához, újra a családi közösen robotolni. Ezért tartott évekig a huzavona, amelyből végül is nyertesként került ki Pálmai, a falu rettenthetetlen bikája, oly módon, hogy eladta saját kezűleg épített családi házát, annak az értékének a feléből hozzátoldott a lányos házhoz egy szoba-konyhát, ahová látszatra önálló asszonyként visszaköltözött első felesége a kislánnyal, és a maradék pénzből beszállt egy társasépítkezésbe.

Mint utóbb kiderült, lobbanékony természete miatt elég szerencsétlen választás volt ez a közösködés számára, de ugyanúgy a ház többi lakójának is, mivel úrhatnám habitusa nem tudott szemet hunyni afölött, hogy a szomszédok másképp rendezték be az életüket.

A házat kisgyerekes családok lakták – ahhoz a generációhoz tartoztak, akik leszerződtek az államnak két gyerekkel, hogy lakásépítési támogatáshoz juszanak –, mint egy hangyabolyban, egész nap lóttak-futottak; bölcsibe, oviba, munkahelyre, orvoshoz, boltba, és mielőtt beugrottak a szőnyegekkel beborított, parkettás lakásukba, lerúgták magukról a sárga szűzagyagba merítkezett cipőjüket. De nemcsak a kocsiút megépítése váratott magára, a víz és a csatorna se volt még bevezetve. Egy nyomós kúthoz jártak a ház elé, és emésztőbe hordták le a mocskos vizet. Egy szó, mint száz, egész nap a lépcsőházban siseregtek, és Pálmai szerint nem takarították el maguk után a mocskukat. Ezt azért tudta ilyen jól szemmel tartani, mert a nap legalább húsz órájában lőtávon belül tartózkodott. Szükség is volt erre, legalábbis szerinte, hogy három bitang kölykét megzabolázhassa, annak ellenére, hogy a megnevelhetetlen gyerekeire a szomszédoknak egyetlen hang panaszuk se volt.

No, nem Veronka szült neki egy harmadikat, hanem első házasságából mentette át – így híresztelte – nagyobbacska lányát.

Úgy tűnt, hogy a Pálmai névre is hallgató Basának nem volt elegendő négytagú családjának a kordában tartása, amint megmelegedett a házban, megkezdte a szomszédok megregulázását is. Egy tavaszi vasárnap délutánján a lakásával szemközti szomszédoknak a vendégeit is meg leckéztette. Mert mit képzelnék ezek a jöttmentek, a lépcsőház nem kupleráj, hogy lépni se lehessen az agyagkalucsnis, csámpás cipőiktől, hogy csak araszolgatva jusson el az ajtajához, harsogta, miközben berobbant az előszobába, s egy félelmebernyi fekete műanyag zsákkal tért vissza, amibe a harmadik emeletől egészen a földszintig lapátkezeivel válogatás nélkül behajigálta az összes kint hagyott cipőt. Lerohant az egy utcával lejjebbi zöld konténerhez, oda lódította be az egész gyűjteményt, nehogy nyomára akadjanak, ha keresni kezdik a lábbelijüket.

Ebből aztán akkora botrány kerekedett, hogy napokig zengett a ház. Már hogyne, hiszen a vele szemközti lakásban élő Jucikáéknál nyugatnémet vendégek üdültek, és kártérítésért replikáltak vendéglátójuk segedelmével a ké-

zi munkával előállított, igen finom kivitelezésű, tisztabőr cipőikért. S még csak nem is sejtették, hogy ez a lépésük olaj volt a tűzre, mert Pálmai nem tűrhette, hogy körötte ne úgy táncoljanak, ahogy ő fütyül. Se szó, se beszéd, fölcsapta Juciék bejárati ajtaján a levél-bedobónyílás fémfülét, a résen benyomta a por-szívója hátsó felébe csatlakoztatott csövét, és vastagon befújta az előszobájukat a saját többhetes piszkával.

Alaposan melléló, aki az elmondottak alapján arra a következtetésre jut, hogy Pálmai tetteit valami visszafojthatatlan düh vezérli, mert minden egyes lépését alaposan átgondolja, a legapróbb részletekig kiterveli az asztalosműhelye félig lámpa-, félig napfényes magányában. Aztán addig-addig hergeli magát, s ha szükségeltetik, még néhány kupica kisüstit is loccsant indulata izzó parazsára, míg mint egy tűzokádó sárkány, löki be öklével a lépcsőházba nyíló ajtót, és indul a dolgára.

Nagyobbik lánya már serdülőéveit tapodta, ami abból állt, hogy kora ellenére még a barátnőivel se mehetett el a délutáni mozielőadásra, mivel a kicsiket pesztrálta. A gilisztavékony Janikát elegendő volt reggel betessékelnie az iskolába, a dús fekete hajú, gömbölyded Böbike, aki csípőficammal vergődte magát a napvilágra, lényegesen több gondoskodást igényelt. Először is élete első évét bőrkengyelbe zabolázott lábakkal bömbölte végig, hiába tutujgatta és hurcolta a lakásban mindig oda, ahol éppen egyéb feladatait végezte. Aztán amint lekerült róla a kengyel, azonmód talpra állt és mint egy dömper, dübörgött, tört és zúzott, amerre csak járt. A nővére alig győzte kordában tartani, pedig Janikával is át kellett volna ismételnie az iskolában tanultakat.

A kisfiú viaszfehér ábrázattal, besurranó tolvajként osont minden áldott délutánon a lépcsőház fala tövében, sötétkék hátizsákja súlyától majdhogynem a színes kőzuzalékból préselt járólapokat kopogtatva a pengeéles karvalyorrával. Hazatértét nővérén kívül nemigen látta senki, mégis hamarosan megtelt az egész ház vinnyogó jajgatásával. Mivel nem volt képes közepesnél jobb jeggyel megörvendeztetni a szüleit, minden áldott nap így köszönt rá sziszegve az apja: – Hadd látom, mit hozott a fiatalúr? Üzenőfüzet? Ellenőrző? Ide tessék elém csúsztatni az asztalra! – és mint aki előre értesült az aznapi fejleményekről, már oldotta is kifelé pohos hasán a kétujjnyi széles, fekete bőrszíját, acélszilárd ábrázattal.

Hiába esdekelt a fiú szűkülve, visított verés közben patkányként, a szíj sustergó csattogásait egyetlen esetben sem állíthatta le. Apja megragadta mindkét maga előtt védekezésésként kalimpáló kezét, és kehes hátát, ványadt ülepét, pálcikavékony lábszárait végigcsapkodta. Kivételt azok a napok képeztek, amikor nem vitt haza jegyet.

A nagylány szinte észrevétlen cseperedett nővé Janika iskolásévei alatt. Hallgatag és szolgálatkész adottságai miatt az anya is megúszta néhány pofonnal élete végéig. Az egyetlen nyertes a csípőficamos Böbike volt, rá hosszadalmasan elhúzódó testi fogyatékosága miatt nem mert az apja kezét emelni. Meg mire ő csintalankodva cseperedni kezdett, a disznóságokat kiegyenlíteni igyekvő élet kitördelte apja méregfogait. Már hogyan, hiszen veszett bikahajlama is lankadásnak indult a demizsonszám benyakalt testes vörösborok jóvoltából. Igaz, vedelt Pálmai lankadatlanul csúfos ágybéli lebölgéseit követően is, de legalább a sótalan nejét nem nyöszörgette durva markolászások közepette a hátralévő években szinte teljesen hasztalan. Ez utóbbi két szót azért toldhattam

hozzá teljes nyugalommal, mert Veronka ugyanolyan érzéketlennek látszó közömbösséggel fogadta Pálmai nekigyürkőzéseit, mint az elsőként a férfi hordósúlya alá sajtolódott nővére, akit oly régen hazahajtott a szülőanyjához, hogy a falu népe már nem is locsogott róla. Pedig mennyit köszörülték rajtuk hajdan a nyelvüket és puhatolóztak feleslegesen a lányos háznál, ahonnan Pálmai egymás után elragadta a nővéreket, hogy vajh miféle sátáni erők birtokában lehet az a bivalybősz férfi, hogy vasakarátát három felnőtt nőn keresztül tudja húzni? Hiába leskelődtek évekig utánuk, senki sem kapott a kérdéseire választ, még arra se, hogy miképpen sikerült a nagyobbik lánya által mostohaanyává avasználnia második feleségét, azaz a lányka nagynénjét?

A haddelhaddokat ha nehezen is, de átvészelte a felnőtté nyurgult Janika. Pálmaid meg olyan kemény fából faragták, hogy tűzön-vízen át állta a szavát. Janika tizennyolc gyertyától sziporkázó gyümölcszelés tortája mellé egyetlen kukkuszó nélkül, büszkeségtől dagadozó mellel odacsapta az ígért autó slusszkulcsát. Nem is akármilyenét, mindjárt egy nagy fekete Hondáét. S az ily módon történt nagykorúsítása olyan bátorságot kölcsönzött az eladdig sunyítva, főleg az anyjától kunyerálgató Janikának, hogy a szombati házibuliba már el sem kéredzkedett. Zsebre vágta frissen szerzett jogositványát, és megindult hegyen-völgyön át.

Nemcsak a keze remegett izgalmában, hanem a térde is, és a gyomrát mintha vasmarok sajtolná egyre kisebbre. Szíve a torkában dobokolt, mégse kormányozta vissza hollófekete ménjét, inkább óvatosan araszolt a hegyek oldalába kanyarított tölgyfaszegélyezett szerpentinén.

Hogy ne emelgesse a poharat, olyanra még nem volt precedens, és meg sem fordult a fejében, hogy friss kocsitulajdonosként változtatnia kéne ezen a családi szokáson. Majd pont ő, amikor az apja is örökösen szeszgőzfürdőben terpeszkedve vezet, akinél még az is előfordulhatna, hogy váratlanul kifogy a tankja és tudomására se jut, mert észrevétlenül átvált a Mercedesese szeszgőzmeghajítására.

A házibuli több jeles alkalom összeverbuválásából jött létre. Adódott, hogy Pityu szülei kerek tíz napra elrepültek Mallorcára, egy másik haverjuk, Laci szerencsésen átbucskázott az érettségi vizsgákon, no meg Janika születésnapját is meg kellett ülni.

A legjobb indulattal azt mondhatnánk, hogy nehezen rázódott össze a társaság, de ha több időt szentelünk az éjszaka eseményeinek végigkísérésére, akkor fény derül arra, hogy kisebb-nagyobb csoportokban külön buliztak. Mivel fiúk szervezték, kizárólag piáról gondoskodtak, és abban is csak mennyiségre, nem a minőségre és Összhangra törekedtek. Két rekesz világos sör, egy üveg vodka és a lányokra is gondolva néhány pocsek vermut várt sorára a konyhafal árnyékában. Akik délután érkeztek, estére úgy mardosta a szesz a gyomrukat, hogy kitelepedtek a konyhaasztalhoz vacsorát várni. Mindhiába, s ezt be is látták hamarosan, mert belekezdték a frizsiderben és a spájzban való motozásba. Kisvártatva győzedelmes harsánysággal ültek körül két szál mumifikálódott házikolbászt, egy tenyérnyi füstölt szalonnát, egy üveg csemegeuborkát, egy teljes széltében és hosszában berepedezett száraz házikenyeret meg egy negyed penészes héjú ementálit. A lányok kiskésekkel ügyeskedtek össze egy lapostányérnyi finomfalatot, azaz csak ügyeskedtek volna, ha a falánk suhancok nem csapnak le már néhány összegyűlt darabkára, akár jártukban-keltükben

is. A sörösüvegek valahogy mindig kéznél voltak. A kerek fejű, melankolikus Feri gyerek pedig ezalatt betekergőzött a nála legalább tíz évvel idősebb kétgyerekes barátnőjével egy koszló csergébe a nagyszoba egyik sarkában elnyúló díványon, hogy ténykedtek-e valamit vagy csak a finnyás asszony által hozott whiskyjüket szopogatták, azt merő diszkrécióból nem követte szemmel senki.

Tánra sem került sor, hiába dübörgött a metál rendületlenül, főleg azért, mert a lapajok többsége egyedül érkezett. Az a néhány lány, aki vacsorát próbált varázsolni a konyhaasztalra, kellően becsicscentve ott ragadj szinte egész éjszakára söröskupakkal gombfocizni. Vihogva pöckölgettek ketten a jobb kapu, hárman pedig a bal kapu irányába. Lenézően legyintettek a fiúk a hátuk mögött, pancserok ezek a csajok, se védők, se kapusok, csak vaktában lödöznek, fröcsögték a nevetéstől fuldokolva. Néhányan megpróbálták okítani őket, no persze minden eredmény nélkül. Így ennek és egyebek következtében teljesen feleslegesen jöttek, mert párban csak azok hagyták el a családi házat, akik úgy is érkeztek. Pedig Janikára is több figyelmet szenteltek, tán a robusztus kocsjá miatt, de az is elképzelhető volt, legalábbis számára, hogy elkezdett emberesedni a satnya kamasz. Igaz, duzzadó muszklikkal még nem hencegetett, a szövege sem volt túl izgalmas, de mintha valami értelem kezdett volna sütni az utóbbi hetekben bogárbarna szeméből, nem csak a megvetés vértje mögé rejtekező sunyi képét hordozta körbe. Úgy vélte, ha tartalmas kapcsolatot nem is, de legalább valami zaftos kalandot kisikeríthet magának ezen az éjszakán egy kis ügyeskedéssel, De nem, mert az émeltyégen és a terasz végigokádásán kívül más eredményt nem tudott felmutatni reggelig. Vagy mégis, mert ha jól látta, a mélabús Feri anyányi nője sokatmondó pillantásokat lövellt feléje csergemélyi rejtőzködéséből, bár az is elképzelhető, hogy ezek a perzselő tekintetek úgy általában az egész whisky meghajtású világnak szóltak. Mindenesetre annyi betyárbecsület szorult bele, hogy legjobb barátja nőjének a fejét, bármilyen részeg is, nem lenne képes elcsavarni. No hiszen! Szíjat hasítana az apja a hátából, annak ellenére, hogy nagykorúsította, ha tudomására jut, hogy egy családos nővel szűri össze a levet.

Hajnalban, ahányan csak bírtak, beletuszakolódtak Janika kocsjába, és röhögve adták föl a rendelést, hogy kit hová fuvarozzon. Elsőnek a sötétbarna túskefejű Feri szállt ki a hegyes orrú barátnőjével. Az egész bagázs fellélegzett és kényelmesebben elrendezkedett. Onnan már csak két községet kellett útba ejtenie, hogy megkezdhesse a hazafelé kanyargózást.

„Hamu és gyémánt”, vizitotta Cserhádi Zsuzsa után szabadon a Jani mellett ülő Lacika, és a három hátuk mögött ülő srác, mintegy varázsütésre, ököllet, tenyérrel vad dobolásba kezdett. Végigkongatták a kocsi belsejének összes felületét. Porpázmákat prüszkölt az ülés szövete, döngött az ajtó kárpitja, mint ha jégeső verné őket, koppantak az üvegen az ütések, és Gergő a bakancsos lábát is bevetette a kakofónia fokozására.

– Ne má! – csapkodott jobbjaival a két első ülés közt hátrafelé Jani, miközben a baljával igyekezett korrigálni a hajtúkanyarokról örökösen letérni kívánó kocsit.

– Muszáj! – vonította Laci. – nehogy elaludj nekünk.

Másnap reggel egyikük sem kelt fel. Belebucskáztak száz hússzal a jobb oldali, varjúhájpecsétes, sziklás szakadékba.

Makkai-Kiss Nóra

Kinek-Kinek

Ki-
nek
Ki-
nek

Kinek erény	Kinek szelíden	Kinek harminc ezüstre
Kinek érdek	Kinek káromolva	Kinek feszületre
Kinek póreség	Kinek barsogva	Kinek kenyérré
Kinek szemérem	Kinek elnémulva	Kinek borra
Kinek végzet	Kinek egyedülben	Kinek nőre
Kinek játék	Kinek kéz a kézben	Kinek társra
Kinek teher	Kinek fegyelemben	Kinek szeretőre
Kinek ajándék	Kinek öntörvényben	
Kinek reményesség	Kinek egyre megy	
Kinek éhség	Kinek egyre se	
Kinek tiündöklés	Kinek a vörös	
Kinek szerénység	Kinek a fekete	
	Kinek lobbol	
	Kinek tűzzel-Kinek vassal	

Szegedi Kovács György

Mála nyála

*Amália gyönyörű fekete lány,
ő tetszett nekünk az öcsémmel,
bár próbáltam öcsit Szilviára,
Mála nyolcadikos barátnőjére*

*irányítani, ki messze nem
volt olyan bájos, mint gimis
példaképe, kitől megtanulta az
angol beategyüttesek tagjait*

*jól kiejteni, rockizni, sikoltozni
tánc közben – mi az ordítást
az erdőben fejlesztettük tökélyre
egy arra járó erdész rémületére –,*

*s megtanította Szilvit egy
nylonon keresztül smárolni is,
mert muszáj volt baladni a
korral, főleg a lányok nem*

*szerettek lemaradni semmiről.
Öcskössel arra gondoltunk,
minket is megtaníthatna, akár
nylon nélkül. Persze nylonnal*

*is megfelelne, csak mondja
el értelmesen, hogyan kell
csinálni, mi tudni fogjuk a
dolgunkat, de így sem ment*

*a dolog, ráadásul Szilva jól
kikapott miattunk, hogy minek
mondta el a nylonos trükköt,
kérdezte is Mála, mit*

*mondta még nekik?
mást nem, mondta sírva a
lányka, erre mi sokáig
faggattuk Szilvát, mit*

tanult még? Valamit aztán
kitaláltunk a csók helyett.
Volt két kerek tükriünk, az
öcsi tükre hátoldalán

Jimi Hendrix képével, az
enyémen Ringo Starral, s
kéreltük Málát, köpjön rá
a tükrökre, kémiai kísérlethez

kell, mire ő bement a házba,
hosszú percek múltán
jött ki az egyik tükörrel,
jókora köpéssel a Beatles-

tag fején, mert úgy gondoltuk,
ha csipegetünk belőle, az olyan,
mint maga a smárolás.
Feleztünk szép testvériesen,

robantunk baza, egyenesen
fel a diófára, s egy-egy
fűszállal tettük, amit kellett,
s azon versengtünk, kinek a

tükrén van több még, mire öcsi
néhány öklendezés után feladta,
hogy nekem adná a részét,
aztán úgy voltam vele,

legyúrni már nem igazán,
mégis elégedetten másztunk
le a fáról, felegyenesedtünk,
most fejlődünk emberré,

egyszóval – s ezt másnap minden
nyolcadikos fiúnak elmeséltem –
smároltam az Amáliával,
harminc percig folyamatosan.

Mála ezt erősen firtatta,
később azt is mondta,
bizony apja köpött.
Nemrégiben összefutottunk.

Amália gyönyörű ősz lány.
Megy-e már nylon nélkül, kérdezte,
én meg, hogy kiköpött, apja, anyja!?
Végül meg/emlékeztünk Ringo Starról is.

Merényi Krisztián

Megvilágosodás

A fiúnak kamaszkorában haltak meg a szülei. A lány messze lakik övéitől, a kollégiumi esztendőik során ritkán tud hazalátogatni. Összeköltöztek az eljegyzés után. A szomszéd öregúr olykor átjár hozzájuk.

Egy este a fiatalok színházba mennek. A félhomályos teremben váratlanul félbeszakad az előadás. Megmeredve mutatnak a színészek a kupola formájú mennyezetre. A publikum alig hisz a szemének, a teátristák magasba nyúló kezüket mozdulatlanul tartják az aranysárga fényben.

Középuött megnyílik a mennyezet. Az égbolt úgy aranylik, mint a színpadon állók. A nézők közül egy médium emelkedik a levegőbe. Végtagjai szabadon táncolnak, úszó mozdulatokkal halad a kupola csúcsa felé. A mennyezettrés alatt lebeg, figyelmet kér az ámuló nézőktől. Cérnavékony a hangja. Egy kerub röppen mellé. A médium ismét megrezegteti hangszalagjait, érthetővé válnak vibráló szavai. Nőstényistennek titulálja az érthetetlenül zagyváló kerubot. A beömlő fényesség ragyogóvá varázsolja az angyalényt, ám ezután olyat cselekszik, ami csöppet sem vall istenségre: pökhendi fintorral rikácsol, kecses kebleit vadul döngeti és a médium körül röpköd. Apró léggycé törpül. Az imént még pompázó kerub elveszíti méltóságát, a terem legelhagyatottabb szegletébe veti magát.

A színjátékosok továbbra is mozdulatlanul állnak. Megdermed az idő, csupán odafenn játssza színjátékát; újabb jövevény érkezik: egy dicsfényben pompázó, öreg arcú szent. Haja akárcsak az ősz hatvanasoké. Átöleli a médiumot, aki a többiekhez: „Megjött! Benne higgyetek!”

A fentről érkező fény gyengébben világít. A halványodó médiumnak nincsenek emberi vonásai, a beköltöző homályban csupán szeme fehérje villan. Az éltes szent bódító tömjénfelhőt ont magából. A sokaság tébolyodott nyelveken köszönti istenét.

A két fiatal nem éli át mindazt, amit a többiek. A szent magára feszített mosollyal tekint a hajbókolókra, akárcsak a nyájas zsarnok alattvalóira.

A párnak sikerül az utcára oldalogni. A szent felfedezi a szökést, de nem szól, nehogy lehűtse az izzó hangulatot.

*

Miután hazaérnek, a kései óra dacára becsöngetnek szomszédjukhoz, át-hívják egy bögre meleg italra. A színházban történekről beszélgetnek.

A diskurzus még tart, amikor a lány a csaphoz lép, könyökével leveri a párjától kapott asztali vázát. Az idős úr a szerteszt hulló kristálydarabkák felé kap, az üvegtörmelékek a helyükre rendeződnek. Újra az ép váza díszíti a dohányszasztalt. A lány döbbsenten ül társa mellé.

Az öregúr ráhelyezi puha, forró kezét a fiatalokéra, akik tekintetüket a Megváltóra emelik.

Karcagi Magyar Margit

Mese Leácskáról

A falu szélesen fekszik a kopár hegy oldalán. A mesebeli tájnak erdőnyi árvalányhaját az ország bírái védik. Ebben a rengetegben él a Fősi kékboglárka lepke, mely a világon máshol nem létezik. Ligetében akasztott kutyák lógnak kifordult rohadó belekkel, táplálékot adva döglegyek millióinak. Odébb a szomszéd falvak piciny tornyai, mögötte a főváros felhőt súroló épületei.

Egyszer a fehér bőrű, szép, szőke már korosodó „vénleányka”, kinek neve Leácska, a boszorka barátnője nógatására megkönyékezi a falu első emberét. Aki, mint a hűség szobra, enged a csábításnak. Kimaradozik. Hajnalban jár haza. Néha spiccesen, néha részegen. Lánya, Riki gyanút fog. Valami nincs rendben. Utána kell járni! Éjjel anyját kérelve beülnek fehér autójukba, s nyakukba veszik a falut. A hatodik érzékkel megáldott Riki terelgeti anyját a kacsaringós, hepehupás földúton. Honnan tudja ez a lány, merre keresse édesapját? Egyszer csak a dombról gurulva megpillantják Éppen a fehér bőrű, szép, szőke már korosodó Leácskát tereli fekete autójából a vakolatlan házacska kapujához. A drótkerítéssel körbefogott udvaron egy fűszál sem nő, csak ember nagyságú kutyák vicsorognak az imént kivetett csontra. Az ablakban mécses ég. Az idő telik. Riki és anyja az autóban várnak. Azon tanakodnak, hogy mi történhet odabent. Az anya, mint mindig, most is jóhiszemű. Váratlanul nyílik a kertkapu. Délceg léptekkel közeledik az édesapa. Beül kocsijába, búcsúcsókot int babájának. Leácska szűzies kezecskéjét mozgatja hosszasan.

Riki kérdezi anyját:

– Tanultál végre a látottakból? Megérted, hogy nincs értelme tovább együtt élnetek?

A feleség bejelenti válási szándékát. A falu első embere nem érti a hirtelen jött csapást. Az anya hajthatatlan. A fővárosba költözik. A magára hagyott férfi vásárol egy kunyhót a kopár hegy tetején. Kifesti, átalakítja, tán olyanná, mint amit hajdanán együtt álmodtak feleségével.

Leácska útja szabad. Eltiltja párjától Rikit, anyját és feleségét. A mézes-mázos szavak elkápráztatják a férfit. Összeházasodnak. Nagy ám a vigasság. Három napig tart a „királyi” lakoma. A fehér bőrű, szép, szőke már korosodó Leácskát észveszejtően boldog. Ő a falu első asszonya. Ez volt élete vágya. A jó istent is kérte, segítse, hogy sikerüljön, mert vallásos ám a lelkem. Naponta jár templomba. Mindenkinek hinti az ígét. Úgy gondolja, a tízparancsolat szerint él. Urát is átformálja. Ő is a tízparancsolatot szajkózza. Lányának gyakran kántálja: „Tisztelt apád, anyád! Ne ölj! Ne kíváncsi el felebarátod feleségét!”

Telnek-múlnak az évek, s a falu első embere már azt sem tudja, hogy volt e valaha anyja, lánya. Kopik a szeretet lelkében, kopik szerelme Leácska iránt.

Aztán jön egy fekete démon, aki elcsavarja a falu első emberének fejét. Elköltözik a kopár hegy másik oldalára, ahol tovább tengeti életét az újabb bestia-áldozattal.

Vasi Ferenc Zoltán

Lisztláng

*A szakrális fényben rózsák nyiladoznak, fiam,
és a szerelem arcán odabegesztett a bánat;
el nem lebelt csókjaim fémszobrok
a múlt tanult roncstelepén.*

*Utazzál Te is vasutakon,
bár szigszalagozott mobiltelefonokon
felhívhatatlannak tűnhet az Éden,
egymáson hevernek a szavak,
és túlharsognák az ujjbegyem,
mikor anyám csecséhez értem.
Most még takaró terít Rád országot,
és szüléd gondos lépte is Feléd vezet,
ha sírsz –
az éjszaka tehervonatán utazik a Hold.
Háborús szerelvény ez,
utolsó kocsijai talán a boltaké.*

*Növekedj csak a boldogság felé,
s ha ceruzáddal rámutatsz majd az égre,
az a pont vezérlő csillagod léssen.
Talán már elrejttem szemem,
s vadócmeggyet szemelgetek
egy túlvilágnak hitt kertben.*

*Most még Tőled indulok, költő-szárnyú est-sólyom
a szomszédos városba le?/fel?
hogy Hozzád érkezzem vissza tiszta fejjel,
de tudd ezer veszélyem/esélyem,
az úton csapdavasak haraphatnak,
s kígyósziszegések értem;
félelem béklyóz,
s Isten hófehér bokra a tél.*

*Mit látsz, mondd, Fiam, anyád szemében? –
a tengert? – a lisztisztított rétet?
– egy magányos örökmécsest? –
vagy újra a rózsasövényt a kerítésen?
Hiszünk, s mint parázsfüstöt őrizünk is,
titkos szelencénk,
a pokolnál is erősebben
álmunk-gödörében.*

Menetjegy
(2. osztály, 2002. iksz iksz
Kalauz: 4826
74 Ft)

A holtak könnye könnyebb
boltjainknak,
s úgy ver vasra az ima,
ha élők szíve lepkebáb;
tánchatárban táncba vágy'.

Koloh Gábor
 Mielőtt kezdené

mennyi szín! mennyi képek!
a második szomszédnál libben
a kislány a négyéves Gréta
száll vele az olajozatlan
csikorgó hinta fúj a szél
borzolja a macska szőrét
elfut szaladozik a garázs tetején
mászkálnak a bogarak
hangyák nézem az eget
fekete felbő üldöz fehéret
fehér üldöz feketét
lassan lebegni kezd
az eldobott sárgadinnyeből
kiszáradt az udvar közepén
és Jósikák is megnőtt a fű
gazos a kert; mert ilyen ha a szerelem
véget ér
az asszony elment
maradtak a fák a fákon két szem cseresznye
kis Grétát bevitte a mama
s mi tüzelőt vágunk télire

Mezei Gábor

Ne hozd inkább a városba

*jó. életünk a változásra megérett,
nézted-e hol válnak ehetővé gyümölcssei.
jól laksz-e most velem,
takargatod-e, hogy ne fagyjon meg,
adsz-e rá sapkát, hogy ne ismerj rá,
nem azért mondom, ne beszélj róla,
maradj velem, fogd a kezét, gyakran kifut az útra.*

*kifutáskor meztelen,
ki tudja hova nézzen hol kezdje meg,
gyér haja pár hullám a szélben,
nézte-e a csődület a partról,
ő megfázik egy szélcsatornán.
nálunk kamionnyi blokkházak süvítenek a szélcsatornák mellett.
ne hozd akkor a városba. meg még valami. mi is lesz nélküle.*

Ébert Tibor

Nox et solitudo

Mikor magadba csukódsz, s eltűnik a világ fontossága, és te vagy egészen, te maradtál csak, senki és semmi más, te, csakis te, egyedül. Magad magaddal maradván, hiába körülötted, veled, benned a lét képletei, jó és rossz, ellenség, barát, hiába a múlt, ítélet, üzenet, kinyilatkozás rendszered jelenségeivel, kaleidoszkópszerű léted a pillanat fellobbanásaiban, hiába szeretet, gyűlölet, akkor jelenvalóságod elveszti lényegét, elereszt, el kell eresztenie, még akkor is, ha görcsösen kapaszkodnál belé, fellázadva, lázadva embertelen erőfeszítéssel, túl kínokon, túl dimenziókon, kioldódik belőled mindenki és minden, idő és időtlenség, maradsz te egyes-egyedül, egyszeri, kizárólagos, visszafordíthatatlan állapotban, magaddal... csak, csupán magaddal végérvényesen, a test és lélek meztelen őszinteségében, a legnagyobb titok megszgyéjén, titkok tárulkozásán... legeslegnagyobb mélységek mélysége, a legeslegnagyobb magasságok magassága, fontosságok legfontosabbika, amit hordoztál, ami voltál, ami lettél metamorfózisodban és ami megszűnik veled... magasságok, mélységek, magányosságok, magányosságod megtervezhetetlen bizonyossága, hatalmas, a mindent eldöntő, beborító, legnagyobb magány...

Rapszódia a bablevesről

(avagy a bablevesek örökkévalósága)

Óh, azok a bablevesek, bableves-szimfóniák, bablevesfőzelék, babfőzelékves, a hét minden napján, olykoron felváltva a sárgaborsó betonfőzelékkel (a kivétel erősíti a szabályt); bablevesek, bablevesek, óh, az a bablevesszentély, bablevesoázis a Zeneakadémia alagsorában.

A sárgásbarna, barnássárga sűrű léféleség: a csuszpajz.

Babreménység, bableveselixír. A létezés. Bablevesek íze, illata, melegsége... Benne, általa simulnak ki a megnyomorított, rogygánt mosolyok, összekuszálódott ráncok arcunk felületén, benne, általa képződik minden, mi emberi vonatkozású, válik ismét érdemessé, lényeggé: szó, beszéd, gondolat, tehetség, tudás, szorgalom, kinyilatkozás, vallomás, általa szólalhat meg Bach, Beethoven, Mozart; véges, végtelen, benne van minden mozdulatban, fogalomban, hangok milliárdjaiban, átítatja tudatunk, halad „belek alagútján”, sejtjeikbe szívódik, fantáziasólyom metamorfózisában. Könyörgéseink, credóink bablevesei, gloriózus bablevesek, bableveslét mindenhatósága, halhatatlansága, bablevesfluidum, bablevesértelem, bablevesek megdicsőülése.

1945-46 tele (és előtte is, utána is, sokáig).

Bableves-várakozások – beteljesüléssel, tesvériesüléssel – bablevesjelen és bablevesjövönk...

Ott ültünk nagy varázslatában, mint valami titkos szekta tagjai, mint szentégimádók, tűzimádók, mint szerelmesek, mint földi s túlvilági lények, halandók... mint ki vár és fél, hogy el-

rabolják tőle azt, ami az övé, az övé, elidegeníthetetlen jussa. Mert éhesek voltunk, fázósan, nyomorultan, éhesek mindig...

S Ó, a bableves: hélios. S mi: körülötte kerengő bolygók, holdak. S nem messze, már-már bennünk is: a hideg űr. A megsemmisülés. Belekapaszzkodtunk melegébe, azt fogtuk görcsösen, mi bolond, árva, szegény bableves-koldusok. Hogy koldul az ember, ha éhes, ha fázik, ha menti magát létre, létezésre. Bableves-fortisszimók, bablevespianók, bableveszsolozsmák, bableveszoltárok, bablevesfőzelék-imák.

Nem gondoltunk mi akkor más ételekre, bécsi szeletekre, bifsztekekre, halakra, vadakra, zaftos húsokra... eszelősen vártuk és ettük a bablevest, a hígat, a sűrűbbet, a mindig hús nélkülit, a mindig nélkülit, ettük, habzsoltuk, kanalaztuk, kikanalaztuk mihón és lassan, nagyon lassan, hogy minél tovább tartson, utolsó csöppjéig... elbűvölten, csodálattal néztük és bámultuk, hogy fogy tányérunkról (és máséről is), rajongással, szeretettel, ragaszkodással simogattuk tekintetünkkel, mert a miénk volt, hogy a miénk maradhasson holnap és holnapután, meg azután, sokáig.

Bablevesek szegény, éhes, fázós gyülekezete. Tervekkel, elképzelésekkel, megváltások óhajával, igenis, meg akartuk váltani a világot...

Hatalmas, nem emlékszem már, hány literes lábasban hozták a lakomát, az egytányéros menüt – entree nélkül, chef d'oeuvre nélkül –, de lakoma volt egy szelet kenyérral, eny-

nyi a porció. Az asztalnál a Gyurik gyülekezete, így neveztük magunkat – valamelyikünk kitalálta –, két, három, négy Gyuri, mert Gyuri altisztet is magunkhoz soroltuk, hisz felesége főzte a levest, főzeléket, ő ízesítette, színezte mélybarna és vörhenyes Tizián-színekkel. Ha sápadtabbra sikerült, elneveztük Tintorettonak, ez is valamelyikünk ötlete volt, szegény Tintoretto! Ligeti Gyuri, Kurtág Gyuri, Melis Gyuri, no meg az Altiszt Gyuri, és volt még néhány György, a Cziffra. Akkor még nem tudta egyikünk sem, milyen tehetség, zseni... csak azt, hogy nagyon éhes és hogy mindnyájunkat táplálja, melegíti, menekíti a babfőzelék, a csuszpájz.

Olykor jutott repetára. Ünnepi pillanatok. Egyszer azt mondta Ligeti, ha lesz repeta, menten megír ott egy fűgát. Meg is írta. Négy-szólamú fűgát. És Temesvárról mesélt. (Én Pozsonyról.) Kurtág rendszerint nyitott fehér ingben ült az asztalnál és nem szólt semmit, tanolkolta fegyelmezetten a főzeléket és kisiúsan mosolygott. Melis Gyurival (Jurajjal) tótul, szlovákul povédáltunk, azt mondogatta hovnaký človek, vagyis szareMBER, de hogy ki és miért, rejtély maradt. Melles Karcsi (a naturburs, dirigensjelölt-pótlék,

Klemperer-rajongó lyukas cipőben járt, olykor lábbeli nélküli kalucsni-ban) Gyurinak vallotta magát Solti György és Széli György miatt, idegesen dobolt ujjaival bablevestányérja mellett, valami szimfónia, a Beethoven VII. 6/8-as ritmusát. És néha flatuláltunk. Nagy, hatalmas, közepes bablevesflatuszokkal. Micsoda bablevesharsonák-pozauonok! Csuszpajzbombardonok!

És lejöttek a mestereink, tanáraink a bablevesszagra, illatára, üres gyomorral, éhesen bablevesekre, Ország Tivadar, Zathureczky Ede, Harmath Arthur, Nagy Olivér, Kókai Rezső, Szabolcsi Bence, Molnár Antal, Kodály...

Óh, azok a bablevesek, bableves-szimfóniák, bablevesfőzelék, babfőzelékkeves... Bablevesnemzedék. Bablevesmenedék, tusculanum...

És azt hiszem, Gyuri altiszt felesége most is – 58 év elteltével – főzi, főzi, főznie kell a babfőzeléket, leveseket az örökkévalóságnak. Nem hagyhatja abba. És mi mindnyájan, kilépve az időből, levonulunk immár jóllakottan egy-egy élet teljességével, befejezett befejezetlenségével, ósáldozattal – élők és holtak –, időtlenül az egykori lukulluszi lét alagsorába, és fénylő tányérunkkal leülünk egymás mellé, szótlánul...